

Jaarverslag 2015
SKML sectie Algemene Chemie
10-11-2016

Voorwoord

De sectie Algemene Chemie van de Stichting Kwaliteitsbewaking Medische Laboratoriumdiagnostiek (SKML) heeft in 2015 diverse projecten die waren afgeleid uit het meerjarenplan afgerond. Een aantal projecten zijn nog steeds actueel en worden daarom doorgeschoven naar de komende jaren. In dit overzicht zijn de activiteiten in 2015 weergegeven. Namens het bestuur van de sectie Algemene Chemie wens ik u veel leesplezier.

Jacqueline Klein Gunnewiek
Voorzitter SKML, sectie Algemene Chemie

Samenstelling sectie

Christa Cobbaert heeft in december 2015 besloten zich terug te trekken als voorzitter van de sectie. Robert de Jonge is tevens in 2015 teruggetreden als bestuurslid van de sectie. Ook Herman Steigstra heeft in 2015 afscheid genomen van de sectie.

Christian Ramakers en Wendy den Elzen zijn in 2015 bij de SKML en NVKC benoemd als lid van de sectie.

Besluit wijziging rapportage

In 2015 heeft de sectie besloten om de rapportage van Combi Algemene Chemie aan te passen van rapportage per methode naar rapportage per fabrikant. Deze wijziging zal in 2016 ingevoerd worden.

Lezingen

Tijdens het SKML congres '*De waarde van de expert*' op 9 juni 2015 in Ede heeft de Sectie de volgende lezingen verzorgd:

- B. van Zelst 'Traceerbaarheid van vitamine B6 testresultaten';
- J. Klein Gunnewiek 'Standaardisatie van natrium: missie vervuld?'
- C. Weykamp 'HbA1c – komt het werk ooit klaar?'

Publicaties

In 2015 zijn vanuit de sectie de volgende artikelen gepubliceerd:

- Van Zelst BD, de Beer RJ, Neele M, Kos S, Kema IP, Tegelaars FP, Cobbaert CM, Weykamp CW, de Jonge R. A multicenter comparison of whole blood Vitamin B6 Assays. Clin Chem Lab Med 2016;54:609-16
- Weykamp C, Kuypers A, Bakkeren D, Franck P, Loon D van, Klein Gunnewiek J, de Jonge R, Steigstra H, Cobbaert C. Creatinine, jaffe, and glucose: another inconvenient truth. Clin Chem Lab Med 2015;53:e347-9.

Stand van zaken actiepunten uit meerjarenbeleidsplan 2010-2015

1. De sectie AC beoogt om de commuteerbaarheid van de SKML juistheidsverificatiematerialen opnieuw te evalueren volgens de in 2010 verschenen CLSI C53-A richtlijn.

Stand van zaken: In 2013 en 2014 is een systematische beoordeling uitgevoerd of de SKML juistheidsverificatiematerialen voldoen aan de in 2010 verschenen CLSI C53-A richtlijn. Hiervoor is met name gekeken naar het project Calibratie 2.000 (Twinstudie). Qua commuteerbaarheid voldoen de SKML materialen in grote lijnen aan het CLSI C53-A protocol (zie bijlage). Echter, de berekeningsformule zoals gehanteerd in CLSI C53-A is tot op heden nog niet vrijgegeven. Commuteerbaarheid van SKML juistheidsverificatiematerialen is een terugkerend onderwerp op de agenda van de sectie AC.

Vervolg: In het meerjarenbeleidsplan 2017-2020 van de sectie AC is standaardisatie / harmonisatie een belangrijk thema. Voorwaarde voor standaardisatie en harmonisatie is commuteerbaar materiaal. Dit actiepunt zal daarom terugkeren op de agenda van de sectie AC voor de periode 2017-2020.

2. De sectie AC evalueert de verkregen rondzenddata na introductie van Combi Nieuwe Stijl. Doel is analytische performance van en over methodegroepen heen te beoordelen.

Stand van zaken: Dit actiepunt is afgerond. De resultaten van de evaluatie zijn gepubliceerd in een artikel in Clin Chim Acta (Cobbaert et al. 2012;414:234-40). De structurele invoering van Combi Nieuwe Stijl rondzendingen in 2005 voor algemene chemie heeft geleid tot significant betere mediane interlaboratorium CV's voor elektrolyten, substraten (<5%) en enzymen (<10%) in Nederland.

3. De sectie AC neemt de rol op zich t.b.v. het borgen van de totale kwaliteit van POCT bepalingen. Te denken valt aan certificeringsmaterialen en protocollen.

Stand van zaken: In de periode 2010-2015 is dit actiepunt ten dele uitgewerkt. Een pilot (glucose, hemoglobine, CRP, HbA1c, hs Troponine T, CK, NT-proBNP, INR, cholesterol, lactaat, ketonen, D-dimeer, K⁺, Cl⁻, NA⁺, Kreatinine, BHB, Ca²⁺, pH, pCO₂, pO₂, LDL, HDL, Triglyceriden) is in 2015 gestart en naar tevredenheid afgerond. Gezien de aantallen inzendingen zijn de resultaten verwerkt voor glucose, hemoglobine, CRP en HbA1c.

Vervolg: Dit actiepunt is voor verdere uitrol opgenomen in het meerjarenbeleidsplan van 2017-2020. In 2017-2020 wordt gestreefd het aantal analieten voor rondzending uit te breiden, met een belangrijke focus op POCT.

4. Matrixinterferentie studie op HDLc en LDLc.

Stand van zaken: In een wetenschappelijk project geleid door Christa Cobbaert en Cas Weykamp is de interferentie van triglyceriden op HDL/LDL-cholesterol en ApoA1/B onderzocht met de kandidaat referentiemethode (massaspectrometrie). De resultaten worden in een wetenschappelijk manuscript beschreven.

Vervolg: Dit actiepunt keert niet terug in het nieuwe meerjarenbeleidsplan.

5. Voor troponine I en T wordt onderzocht wat de invloed van het gebruik van de hs-test is op de classificatie voor ACS / AMI en op risicoclassificatie voor prognose.

Stand van zaken: Dit actiepunt is niet centraal vanuit de sectie AC opgepakt. Een aantal klinisch chemici in Nederland heeft hiernaar inmiddels onderzoek gestart.

Vervolg: Besloten is dit actiepunt te laten vervallen. De sectie AC maakt gebruik van de uitkomsten van onderzoek door klinisch chemici in Nederland.

6. Neonatale bilirubine: effect van standaardisatie en juistheidsverificatie op wisseltransfusie en fotherapie.

Stand van zaken: Dit punt is afgerond. Op geleide van advies van Christian Hulzebos, Peter Dijk (UMCG) en Marc Thelen is een nieuw concreet voorstel opgesteld voor de grenzen voor bilirubine. Besloten is om de grenzen voor neonatale bilirubine aan te passen aan klinische beslisgrenzen (hoogste criterium Stockholm criteria).

7. Ontwerpen van een specifiek EQA-programma voor 'emerging biomarkers' zoals cystatine C, hs cytokines, PCT en NGAL.

Stand van zaken: Dit punt is slechts ten dele opgepakt tussen 2010 en 2015. PCT is toegevoegd aan het rondzendprogramma. De overige biomarkers worden momenteel (nog) niet routinematig aangeboden binnen de klinische chemie.

Vervolg: Voor het meerjarenbeleidsplan van 2017-2020 hebben andere thema's een hogere prioriteit gekregen dan 'emerging biomarkers'. In gewijzigde vorm (EQAS voor alle routine bepalingen) komt dit punt wel de komende jaren terug.

8. Werken aan een model voor risicoanalyse van de impact van onjuiste meetresultaten.

Stand van zaken: Dit punt is niet opgepakt tussen 2010 en 2015.

Vervolg: Besloten is om dit actiepoint niet terug te laten komen in het meerjarenbeleidsplan van 2017-2020.

9. Ontwerpen van een rondzending die beoogt om het proces van harmonisatie van type 4 en 5 analieten te bewaken en te evalueren.

Stand van zaken: Dit punt is niet opgepakt tussen 2010 en 2015.

Vervolg: Besloten is om dit actiepoint niet terug te laten komen in het meerjarenbeleidsplan van 2017-2020. Standaardisatie en harmonisatie komt in gewijzigde vorm terug. Hierbij wordt een benadering vanuit de praktijk gehanteerd.